

تعریف بیماری

آنسفالیت و ویروسی التهاب حاد مغز در اثر عفونت ویروسی است. عفونت ویروسی می تواند به صورت اولیه باعث آنسفالیت شود یا اینکه آنسفالیت به عنوان عارضه ای ثانویه به دنبال عفونت های ویروسی مانند سرخک، آبله مرغان، سرخجه، آبله و عفونت ناشی از سایر ویروس ها رخ دهد. تماس با حیوانات آلوده یا نیش حشرات آلوده می تواند بیماری را منتقل کند.

علائم و نشانه های بیماری عبارتند از :

تب، استفراغ، سردرد، تشنج، سفتی گردن، دو بینی اشیاء، احساس ناخوشی، هم اندازه نبودن مردمک ها، تغییرات شخصیتی، بی قراری، اختلال در صحبت کردن، تحریک پذیری، ورم یا بیرون زدگی ملاحظ شیرخواران، از دست دادن شنوایی، ضعف یا فلج نسبی دست و پا، گیجی، خواب آلودگی، ازدست دادن هوشیاری. گاهی بیماری بدون علامت می باشد.

علل بیماری:

ویروس هایی که ناقل آنها پشه ها یا سایر حشرات هستند.
ویروس هایی که باعث بیماری های دیگر می شوند (فلج اطفال، تب خال، سرخک، اریون، آبله مرغان، هپاتیت، سرخجه ، ...)

عوامل افزایش دهنده خطر:

- نوزادان و شیرخواران
- محیط زندگی شلوغ یا غیر بهداشتی
- وجود بیماری که باعث ضعف سیستم ایمنی بدن شده باشد.

روش تشخیص:

آزمایش خون و مایع مغزی-نخاعی که توسط پزشک با استفاده از یک سر سوزن مخصوص، نمونه ای مایع اطراف مغز و نخاع از ناحیه بین مهره های کمر کودک گرفته می شود که به این عمل ال پی (IP) گفته می شود و برای تشخیص قطعی بیماری الزامی است. تصویر برداری از جمجمه و نوار مغز هم ممکن است انجام شود.

درمان:

درمان متناسب با علت بیماری و نیاز به مراقبت های حمایتی می باشد و نیاز به بستری کردن بیمار در بیمارستان است. برای بعضی از ویروس هایی که ایجاد آنسفالیت می کنند ، داروهای ضد ویروس وجود دارد که تجویز می شود. اما در موارد خفیف طبق نظر پزشک می تواند مراقبت و درمان در منزل انجام شود.

- داروهای ضد تشنج برای پیشگیری از تشنج.

- مسکن و تب بر

- کورتن (ضد التهاب برای کاهش التهاب مغز)

- داروهای ادرار آور برای کاهش فشار داخل جمجمه

- ضد ویروس (آسیکلوویر یا آمانتادین)

اگر آزمایشات نشان دهنده یک علت باکتریایی یا قارچی باشند داروی اختصاصی آن تجویز خواهد شد.

مراقبت ها:

بهبود از بیماری 2-3 هفته طول می کشد.

- کودک بیمار در تخت استراحت کند و بتدریج در حد تحمل فعالیت داشته باشد (سر تخت 30درجه باشد).
- از زور زدن کودک پیشگیری شود (سرفه، عطسه، یبوست).
- تب کودک را با مصرف تب بر تجویز شده (استامینوفن) پایین بیاورید.
- سردرد را با مسکن تجویز شده کنترل کنید و در صورت سر درد شدید به پزشک اطلاع دهید.
- داروها را طبق تجویز پزشک به کودک بدهید.
- رژیم غذایی خاصی توصیه نمی شود، فقط در صورت استفراغ، مایعات از دست رفته جبران شود.
- تحرکات محیطی را کاهش دهید، محیط ساکت و نور کم باشد.
- بعد از هر تماس با کودک دست هایتان را بشویید.

علائم هشدار دهنده جهت مراجعه به بیمارستان:

تشنج (حرکات تشنجی می تواند به صورت سفت شدن اندام ها، حرکت یا پرش ناگهانی و حرکات تند و سریع باشد)

• خواب آلودگی (کاهش سطح هوشیاری)

• از دست دادن حافظه

• احساس ضعف در بازوها یا ساق پاها

• علائم کاهش آب بدن

• عطش زیاد

• ضعف

• گیجی

• خواب آلودگی

• سرگیجه

• کاهش ادرار

• کاهش فعالیت در کودک (بی حالی)

• بیقراری و نق زدن کودک

پیشگیری:

• از تماس با بیماری که آنسفالیت دارد خودداری کنید.

• در صورت تماس با بیمار و انجام مراقبت از او، دست ها شسته شود.

• اگر در نواحی پر خطر به سر می برید، از مواد دافع حشرات و توری جهت جلوگیری از گزش حشرات استفاده کنید.

• در صورت وجود هر عفونتی در بدن به پزشک مراجعه کنید، خصوصاً عفونت های ویروسی که در قسمت علل گفته شد.

• در صورت مشاهده هر کدام از علائم و نشانه های گفته شده، سریعاً به پزشک مراجعه کنید.

منبع: پرستاری کودکان ونگ

مشاور علمی: عمادالسلام (فوق تخصص بیماری های عفونی کودکان)

واحد آموزش به بیمار